

Hyvinvoinnin toimiala

4 Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2023

Strateginen painopiste: Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu				
Tavoitelinjaus: Parannamme tuottavuutta ja palveluja digitalisaation ja tietojohdamisen keinoin. Digikyvyykkyden kehittämiseksi laaditaan digitalisaation kehitysohjelma. Kaupunki edistää tietoliikenneyhteyksien saatavuutta harkitusti kuntarahoitusosuuksin alueilla, joilla markkinaehtoisuus ei toteudu.				
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoite-taso 2023	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Joensuun kaupungin digiohjelman toteutus etenee ohjelman mukaisesti	Ohjelmassa vuodelle 2023 määritellyt toimenpiteet ovat toteutuneet projektikorttien mukaisesti	Kaikki tulosalueet	Digiohjelma on edennyt projektikorttien mukaisesti.	Toteutui
Strateginen painopiste: Kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuu				
Tavoitelinjaus: Mahdollistamme turvallisen kasvun polun. Tuemme lapsia ja nuoria terveelliseen ja turvalliseen elämään sekä edistämme elinikäisen oppimisen valmiuksia varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.				
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoite-taso 2023	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Unicef:n Lapsiystävällinen kunta -mallin eteenpäin vieminen toteutuu	Toimenpiteet on tehty Unicefille esitetyn tavoiteohjelman mukaisesti	Koko kaupungin hallinto, koordinoiti HEP	Joensuu sai Unicefin Lapsiystävällinen kunta statuksen.	Toteutui
Koulutuspalvelujen toimintakulttuuri tukee elinikäisen oppimisen valmiuksia (halu oppia, yritteliäisyys, kansainvälisyys ja kyky käyttää teknologiaa) sekä yhdenvertaisuutta	Sijoittumistiedot: 100 % peruskoulun päättävistä sijoittuu syksyllä 2023 jatko-opintoihin	Koulutuspalvelut (koulutusjohtaja, koordinoiva opinto-ohjaaja ja OPO-tiimi), HEP	Toteuma 100%. Oppivelvollisuuslain mukaisesti opiskelupaikka osoitettu ilman opiskelupaikkaa jääneille.	Toteutui
	Jokainen koulutuspalvelujen esihenkilö on kirjannut päivitetyn version omasta johtamisen käyttöteoriasaan, jolla tukee koulutuspalvelujen arvojen toteutumista ja sen myötä yhteisen toimintakulttuurin kehittymistä	Koulutuspalvelut (koulutusjohtaja ja koulutuspalvelujen esihenkilöt)	Esihenkilöt ovat kirjanneet päivitetyn version. Koulujen vuosisuunnitelmiin kirjattu koulujen arvot.	Toteutui
	Jokainen koulu on kehittänyt ainakin yhden	Koulutuspalvelut (rehtori	Kaikki koulut ovat kehittäneet ainakin yhden teknologia-	Toteutui

	teknologia-avusteisen oppimisinnovaation	ja Mediakeskus)	avusteisen oppimisinnovaation. Innovaatiot on tallennettu yhteiseen Teamsiin toisilta oppimiseksi.	
	Kaikki koulut ovat aloittaneet suunnitelmansa mukaisen yritteliäisyyskasvatuksen	Koulutuspalvelut (Y-tiimi ja rehtorit)	Kaikki koulut ovat aloittaneet suunnitelmansa mukaisen yritteliäisyyskasvatuksen. Koulujen vuosisuunnitelmiin on kirjattu koulujen käyttämät yrittäjyyskasvatuksen menetelmät.	Toteutui
	Jokainen koulu on kehittänyt vähintään yhden osallistavan menetelmän tai toimintamallin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi	Koulutuspalvelut (globaali kasvatus-tiimi ja rehtorit)	Koulut kirjanneet vuosisuunnitelmiin osallistavan menetelmän ja kaikkien koulun tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmat päivitetään 1.11.2023 mennessä.	Toteutui
Tuetun leikin määrän lisääntyä päiväkodeissa	Tuetun leikin määrä kasvaa 10 % vuoden 2022 tasosta	Varhaiskasvatus	Selkeästi tuetun leikin määrän kasvua mittaavaa mittaria ei ole, koska vaatii objektiivista havainnointia. Tuettu leikki on varhaiskasvatuksen painopisteenä toimintavuonna 22–23 ja 23–24. Työntekijät ovat osallistuneet ja ohjanneet tuettua leikkiä enemmän 2023 kuin 2022 (ilmenee yksiköiden Vuosisuunnitelmista 2022–2023). Avainmittari muuttuu 1.8.2024 alkaen: Tuetun leikin määrä kasvaa.	Toteutui osittain
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee	Osallistumisaste 83 %	Varhaiskasvatus	Osallistumisaste 2023: 0–6-vuotiaat 75 % ja 1–6-vuotiaat 87 % (jos alle 1-vuotiaat eivät ole mukana).	Toteutui osittain

Huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatukseen pysyy hyvällä tasolla	Tyytyväisyys 4,4 tai yli kaupungin omissa päiväkodeissa (asteikko 1–5)	Varhaiskasvatus	Huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuksen laatuun 4/2022 oli 4,4 ka ja eriteltynä kaupungin päiväkodit 4,5 ja yksityiset päiväkodit 4,3. Tulokset 4/2023 eli huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuksen laatuun oli 4,3 ka (4,25) ja eriteltynä kaupungin päiväkodit 4,4 ka ja yksityiset päiväkodit 4,1 ka.	Toteutui
Ylipainoisten lasten osuus vähenee	2–6-vuotiaat tytöt enintään 14 % 2–6-vuotiaat pojat enintään 23 %	Varhaiskasvatus	Poikien luvut: 2019 --> 22,1 %, 2020 --> 24,3 %, 2021 --> 24,8 % ja 2022 --> 24,7 % tyttöjen luvut: 2019 --> 13,6 %, 2020 --> 15,3 %, 2021 --> 15,7 % ja 2022 --> 15,1 % eli luvut ovat kasvaneet vuodesta 2019 vuoteen 2021, mutta vuonna 2022 lähteneet laskuun ja tyttöillä voimakkaammin kuin pojilla. Suunta on nyt oikea. Tämä avainmittari poistuu 1.8.2024, sillä se on mittarina Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa.	Ei toteutunut
Tavoitelinjaus: Lapset, nuoret ja perheet saavat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan. Edistämme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia.				
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoite-taso 2023	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Yhdyspintarakenteet Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kanssa valmistuvat	Rakenteiden mukainen toiminta on aloitettu	Koko kaupungin hallinto, hyvo	Yhteistyösopimus yhdyspintarakenteista hyväksytty	Toteutui

			kaikkien osapuolten kesken.	
Harrastamisen Suomen mallin mukaisen toiminta vakiintuu	Suomen mallin mukaista harrastustoimintaa on jokaisessa Joensuun peruskoulussa	HEP, koulu-, liikunta- ja kulttuuripalvelut	Toimintaa kaikissa kouluissa.	toteutui
Tavoitelinjaus: Pidämme asemamme vahvana opiskelukaupunkina. Opiskelukaupunki Joensuun imago nostetaan uudelle tasolle. Viestimme opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksista, palveluista ja tapahtumista yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Lisäämme harjoittelupaikkayhteistyötä ja panostamme opiskelijarekrytointiin.				
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoite-taso 2023	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Sähköisen harjoittelupaikkajärjestelmän käyttöönotto varhaiskasvatuksessa	Sähköisen harjoittelujärjestelmän prosessi toimii 90 % tasolla	HEP/Varhaiskasvatus	Järjestelmä käytössä.	toteutui
Oppilaitosyhteistyön tiivistyminen	Opiskelijayhteistyöryhmä kokoontuu 2 kertaa	HEP	Toteutunut	toteutui
Strateginen painopiste: Kyvykkään ja innostuneen henkilöstön Joensuu				
Tavoitelinjaus: Edistämme jatkuvasti henkilöstön työssä kehittymistä ja työhyvinvointia.				
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoite-taso 2023	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Varhaiskasvatuksen sairauspoissaolojen vähentäminen tuetun johtajuusprosessin keinoin	Sairauspoissaolojen määrä vähenee 10 % vuoden 2022 tasosta	Varhaiskasvatuksen johto, henkilöstöyksikkö	Varhaiskasvatuksen sairauspoissaolot henkilötyövuotta kohden vuonna 2020 olivat 22 päivää ja vuonna 2021 edelleen 22 päivää. Vuonna 2022 sairauspoissaoloja henkilötyövuotta kohden oli 24 päivää eli suunta oli nouseva. Vuonna 2023 varhaiskasvatuksen sairauspoissaolot olivat henkilötyövuotta kohden 15 päivää eli sairauspoissaolot olivat laskeneet peräti 38 % vuoden 2022 tasosta.	Toteutui

400 Hyvinvointipalvelujen talous- ja hallintopalvelut

Tilivelvollinen: talouspäälikkö Matti Karttunen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Talous- ja hallintopalvelut vastaavat talouden ja hallinnon prosesseista toimialalla ja tuottaa hyvinvoinnin toimialan talouden ja toiminnan ohjauksessa tarvittavaa tietoa yhteistyössä palvelualueiden kanssa. Lisäksi se vastaa hyvinvoinnin toimialan taloushallintoa koskevien päätösten toimeenpanosta, hyvinvoinnin toimialan hankintojen valmistelusta ja toteuttamisesta sekä osallistuu hyvinvoinnin toimialan tilojen suunnittelu- ja rakentamisprosesseihin.

Talous- ja hallintopalveluihin kuuluvat taloustiimi, hyvo-tiimi sekä hyvinvoinnin toimialan palveluita koskevat vahtimestaripalvelut.

Katsaus toimintavuoteen 2023

Yksi vuoden isoimmista muutoksista oli se, että Tiedepuistolla työskennellyt talous- ja hallintopalveluiden henkilöstö siirtyi työskentelemään joulukuun alussa uuteen hallintotaloon. Tiedepuiston kalusteet hyödynnettiin joko uudessa hallintotalossa tai muissa kaupungin toimitiloissa.

Taloustiimissä yhtenäistettiin toimialan talouskäytänteitä edelleen ja jatkettiin toimintatapojen kehittämistä sekä otettiin uusia yhteisiä menettelytapoja käyttöön. Taloustiimissä vahvistettiin ja laajennettiin tiimin osaamista. Taloustiimi osoitti vuoden aikana työhön sitoutumisen ja yhteisen vastuun töiden aikatauluissa pysymisessä.

Hyvo-tiimissä prosesseja parannettiin useilla eri osa-alueilla. Esimerkiksi sähköisten lomakkeiden käyttöä tiedonkeruussa laajennettiin, ohjeita/tukimateriaaleja täydennettiin sekä luotiin tukikanava, mitä kautta apua työasioiden hoitoon oli kollegoilta helposti ja nopeasti saatavissa.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

400 Hyvinvointipalvelujen talous ja hallintopalvelut				
	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Toimintatulot	1 024 141	918 000	918 000	932 159
Toimintamenot	-2 051 339	-1 730 000	-1 797 000	-1 827 553
Toimintakate	-1 027 198	-812 000	-879 000	-895 394
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	37	32	32	34

Sitovuustason ylityksen selitys:

Ylitys tulee pääosin hallintotalon muuttoon liittyvistä koko toimialan kertaluonteisista kuluista.

Hyvinvointipalvelujen talous ja hallintopalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	918 000	0	918 000	932 159	14 159
Toimintakulut	-1 730 000	-67 000	-1 797 000	-1 827 553	-30 553
Toimintakate	-812 000	-67 000	-879 000	-895 394	-16 394

Hyvinvoinnin edistämisen palvelut

Tilivelvollinen: ajalla 1.1. – 30.8.2023 kehittämisjohtaja Jani Kaasinen

ajalla 1.9. – 31.12.2023 koulutus- ja nuorisajohtaja Aatu Mustonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Hyvinvoinnin edistämisen palveluiden palvelualueeseen kuuluu kasvun ja oppimisen tuen kokonaisuus. Oppimisen tuen muodostaa erityisopetus, koulunkäynninohjaajat, aamu- ja iltapäivätoiminta, opiskeluhuollon koordinaatio, varhaiskasvatuksen avustajat sekä kesäleikkikenttätoiminta. Palvelualueeseen kuuluu nuorisopalvelut, toimialan hankekoordinaatiota, hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuutta mm. hyvinvointikoordinaattorin tehtäväkentän muodossa, Yhteisötila Satama ja kerhotalo Rupla, koulutusvienti, oppilaitosyhteistyötä. Palvelualueen erityinen painopistealue on kunta-laisten hyvinvointi ja sen tukeminen.

Palvelualueelle tehtiin organisaatiouudistus 1.8.2023 alkaen, jolloin hyvinvoinnin edistämispalvelut ja koulutuspalvelut yhdistettiin koulutus- ja nuorisopalveluiksi. Hyvinvoinnin edistämisen palveluiden talouden ja toiminnan raportointi tehdään vuoden 2023 loppuun saakka omana palvelualueenaan.

Katsaus toimintavuoteen 2023

Yhteisötila Satamalla oli vuonna 2023 3000 käyntiä ja kerhotalo Ruplan tilavarauskalenteri lähes täynnä. Ruplalle saatiin alkuvuodesta 2023 sähkölukot, mikä helpottaa eri käyttäjien koordinoitua.

Lapsiystävällinen kunta -työskentelyn ensimmäinen toimintakausi (2021–2023) saatiin päätökseen ja Joensuu sai työstään Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen.

Tammikuussa 2023 käynnistyi uusi valtion erityisavustuksen rahoituskausi varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi (Korona III) vuosille 2023–2024. Avustusta saatiin 709 000 euroa, josta varhaiskasvatukselle 226 880 ja esi- ja perusopetukselle 482 120, ja sitä käytettiin ylimääräisiin tukiopetustunteihin sekä suomi toisena kielenä -ohjaajien ja opettajien palkkaamiseen.

Kaupunki sai lukuvuodelle 2022–2023 opetushallituksen tukea kerhotoiminnan järjestämiseen 15 000 euroa. Avustuksen käyttöä jatkettiin vielä syksyllä 2023. Kerhotoiminta nivottiin yhteen kokonaisuuteen, johon kuuluu myös Harrastamisen Suomen malli.

Ehkäisevää päihdetyötä on toteutettu suunnitelman (2022–2025) mukaisesti. Vuonna 2023 keskityttiin erityisesti määrittelemään työnjakoa hyvinvointialueen kanssa ja otettiin käyttöön Pakka-mallin mukaisia työkaluja (päihdetilannekyselyt, huoltajaillat, päihteetön festarimajoitus, kampanjat). Lisäksi toteutettiin lukuvuoden mittainen päihdekasvatuskokonaisuus kaupungin yläkouluissa.

Varhaiskasvatuksessa käytettiin valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen 1 890 000 € (sis. omavastuuosuuden). Sitä käytettiin lisähenkilöstön palkkaamiseen (varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi, lastenhoitaja tai avustaja) sekä lapsiryhmien kokojen pienentämiseen. Tällä rahoituksella työskentelivät mm. mitoituksen ulkopuoliset kahdeksan lastenhoitajaa (lumikit ja lumiukot), kaksi perheohjaajaa sekä yksi kieli- ja kulttuuriryhmien opettaja.

Esi- ja perusopetuksessa käytettiin valtion erityisavustusta tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen 1 512 500 € (sis. omavastuuosuuden), jonka rahoituksesta normaalikoululle ohjautui 14,5 %. Rahoitusta käytettiin opettajien palkkaamiseen samanaikaisopettajiksi, ryhmien jakamiseen sekä avustajien palkkaamiseen. Rahoitusta käytettiin kohdennetusti mm. koulua käymätömien oppilaiden opetusjärjestelyihin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Joensuulle perusopetukseen vuosille 2022–2023 sitouttavan kouluyhteisötyön rahoitusta 118 705 euroa (sis. omavastuuosuuden). Hankkeessa työskenteli kolme hankekuraattoria, jotka työstivät yhdessä koulujen kanssa koulupoissaoloja ehkäiseviä malleja erityisesti luomalla toimenpiteitä kouluyhteisöön kiinnittymiseksi. Lisäksi kehitettiin poissaolojen seurannan, riskiryhmien tunnistamisen, syiden selvittämisen ja varhaisen puuttumisen keinoja yhteistyössä oppilaiden ja kotien kanssa. Myös joustavia palveluihin ohjautumisprosesseja sekä toimenpiteiden koordinaation käytänteitä kehitettiin yhteistyössä oppilaiden, kotien ja monialaisen verkoston kanssa. Hankkeen avulla tuotettiin kouluille myös videomateriaalia koulupoissaolomallin käytänteistä. Hankkeen pohjalta 1.8.2023 astui voimaan perusopetuslain 26§ muutos, jonka mukaisesti opetuksen järjestäjä on velvollinen poissaolojen seurannan lisäksi myös ennaltaehkäisemään ja puuttumaan poissaoloihin suunnitelmallisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Joensuulle valtionavustusta 328 710 € (sis. omavastuuosuuden) esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen yhteisöllisen opiskeluhoillon kehittämiseksi. Rahoituksella palkattiin viisi hyvinvointiohjaajaa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumista tarkasteltiin Siun soten ja Koniolahden kunnan kanssa.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyörakenteita valmisteltiin edelleen kuntaneuvottelukierroksella ja kumppanuusryhmään nimettiin kaupungin edustajat.

Nuorisopalvelut aloitti tammikuun 2023 alusta käyttöönsä valtakunnallisen nuorisotyön dokumentointijärjestelmän NuoDon. NuoDosta saa kootusti nuorisotyön tilastot. Joensuu on ollut haluttu yhteistyökumppani tilastoinnin ja nuorisokortin kehittämisessä.

Nuorisovaltuusto aloitti tammikuussa uuden kaksivuotisen toimintakautensa. Vuoden painopisteenä nuorisovaltuuston toiminnassa olivat nuorten hyvinvointi, tasa-arvo, päihdetyö sekä mielenterveys. Vuoden 2023 alusta alkoi kokeilu nuorisovaltuuston kaupungin valtuuston edustuspaikasta. Vuonna 2023 nuorisovaltuusto teki erityisen aktiivista vaikuttamistyötä päättäjätapaamisen, vaalipaneelin,

koulujen vesopäivien, opettajienkokousten, säännöllisten oppilas- ja opiskelijakuntatapaamisten merkeissä. Lisäksi nuorisovaltuusto järjesti kaksi tapahtumaa: sateenkaaridiskon ja kirjastoyön.

Avoimessa nuorisotyössä tavoitettiin yli 25 000 nuorta. Painopiste avoimessa nuorisotyössä oli avoimissa nuorten ja alakoululaisten junnujen illoissa sekä koulunuorisotyössä. Reijolassa osallistuvan budjetoinnin rahoituksella järjestettiin kokeilu, jossa nuorisotila oli auki Hammaslahdessa tai Reijolassa joka lauantai ja perjantai. Kokeilu oli onnistunut, mutta rahoituksen loputtua sen jatkaminen ei ollut mahdollista. Lisäksi Reijolassa kokeiltiin osallistuvan budjetoinnin rahoituksella 5–6. luokkalaisten Spessu-perjantaita, jolloin myös heille voitiin järjestää perjantainuokkaria yhdestä kahteen kertaan kuukaudessa. Vaarojen alueella kokeiltiin onnistuneesti nivelvaiheen yönuokkaria, jossa koko ikäryhmä kutsuttiin nuorisotalolle tutustumaan toisiinsa. Enossa ja Uimaharjussa järjestettiin kaksi yönuokkaria.

Nuorisokeskus Whisper avasi ovensa kauppakeskus Iso Myyn yläkerrassa 1.2.2023. Avajaisia vietettiin 22.3., jolloin tilat olivat avoinna nuorten lisäksi kaiken ikäisille ja paikalle löysi nuorten lisäksi runsaasti yhteistyökumppaneita, uusia tiloja katsomaan. Lisäksi osana päihdekasvatuskokonaisuutta järjestettiin iso tapahtuma nuorille, johon järjestettiin kuljetukset muilta nuorisotiloilta. Syksyllä 2023 Whisperin tiloissa aloitti Ote-opetus koulua käymättömille nuorille.

Sirkkalan liikkumiskeskus avasi ovensa syyskuussa 2023 ja avajaisia vietettiin syyslomaviikolla useamman tapahtuman merkeissä. Lisäksi liikkumiskeskuksessa järjestettiin avoimia esittelytilaisuuksia, joissa tiloihin pääsi tutustumaan. Ensimmäinen vuorojen jako päättyi 30.11. ja liki kaikki arki-iltojen vuorot jaettiin hakemusten mukaisesti. Sirkkalan liikkumiskeskuksessa työskentelee kaksi nuorisotyöntekijää. Työntekijäresurssi on neliöihin ja työmäärään nähden vähäinen.

Harrastepankin toiminta kasvoi merkittävästi Sirkkalan liikkumiskeskuksen aukeamisen jälkeen. Harrastepankille sinne saatiin useita uusia viikoittaisia vuoroja liikkumiskeskukseen. Harrastepankkia järjestettiin 237 kertaa ja osallistumiskertoja oli 1958. Suosituimpia lajeja olivat salibandy, kiipeily ja koripallo. Harrastepankin vuosittainen kesän suuri ponnistus on Metsähallituksen kanssa yhteistyössä toteutettu Koloveden lammaspaimen kokonaisuus, jossa ensin leireilevät yläkouluikäiset nuoret ja loppuviikosta Harrastepankin osallistujat.

Rantakylän nuorisotilan remontti valmistui kesällä 2023 ja ovet aukesivat nuorille syyskuun alussa ja avajaisia vietettiin 11.10. Remontoidussa tiloissa aloitti syksyllä myös maahanmuuttajien opetusryhmä, joten tilojen käyttöaste on arkisin todella korkea.

Sinkkolan kotieläinpiha vietti erilaisen kesän, kun pää rakennus oli remontissa. Kahviotoiminta pyöritettiin pihalla olleissa konteissa ja askartelupaja siirtyi navetan ylisille. Kesän aikana pihassa kävi noin 40 000 vierasta. Sinkkolan kotieläinpiha työllisti kesän aikana kaupungin kesätyöohjelman kautta 29 nuorta, 6 kausityön tekijää Luotsin kautta, 4 NY-yritystä ja 7 opiskelijaa (TEO-jaksoja).

Poliisin Ankkuri-ryhmän erityisnuorisotyöntekijän työnkuvaa päivitettiin uuden henkilön rekrytoinnin yhteydessä. Työ poliisin kanssa on tiivistynyt ja selkeytynyt, vaikka poliisilla itsellään on ollut resursivajetta.

Yhdessä Sirkkalassa ja Nepenmäellä -hanke sai 110 000 euron koulunuorisotyön mallin kehittämiseen Nepenmäen ja Pielisjoen kouluilla. Hanke jatkuu lukuvuoden 2023–2024.

Harrastamisen Suomen malli on saanut avustusta lukuvuodelle 2023–2024 175 000 euroa. Kerhoja on käynnistynyt 110. Suosituimpia kerhoja ovat olleet laskettelon ohella erilaiset liikuntakerhot, kädentaitoihin ja kuvataiteeseen liittyvät kerhot sekä koodaus ja e-urheilu. Lukuvuoden aikana Sirkkalan liikkumiskeskus on vakiinnuttanut asemansa yläkoululaisten harrastuspaikkana ja siellä järjestetään Harrastamisen Suomen mallin toimintaa neljänä päivänä viikossa. E-urheilu, parkour, boulderointi ja pallopelit ovat liikkumiskeskuksen suosituimmat lajit.

NYT Nopean nuorisotyöyksikkö sai jatkohankeavustuksen aluehallintovirastolta jalkautuvan työn kehittämiseen Joensuussa.

Harrastava joensuunlainen -hanke sai paikallista harrastustoiminnan kehittämisrahaa lukuvuodelle 2023–2024. Rahoituksella järjestettiin kerhotoimintaa Heinävaarassa, Enossa, Tuupovaarassa, Hammaslahdessa ja Sinkkolassa.

Nuorisopalvelut sai rahoituksen yhteensä seitsemään eri Mahis-projektiin. Mahis-projektit ovat nuorten omia projekteja ja rahoituksen voi käyttää projektin toteutuskuluihin.

Yhteensä näihin kolmeen yllä mainittuihin hankkeisiin saatiin rahoitusta noin 47 000 euroa.

Etsivä nuorisotyö aloitti uusissa tiloissa kauppakeskus Ison myyssä. Wintin tilat palvelevat etsivän nuorisotyön yksilötapaamisissa sekä etsivän ja erityisnuorisotyön toimistotöissä aiempia tiloja huomattavasti paremmin. Etsivän nuorisotyön kautta tavoitettiin 480 nuorta, joista vakituinen asiakkuus muodostui 201 nuoren kanssa. Syksyllä aloitettiin uusia etsivän nuorisotyön asiakkaiden ryhmätöitä, jotka tukivat nuorten sosiaalisia taitoja. Etsivässä nuorisotyössä oli vuoden aikana useampia henkilöstömuutoksia.

Päätoimisen nuorisotyöntekijän palkkausavustusta myönnettiin 12 eri järjestölle yhteensä 61025 euroa. Toimintaryhmäavustuksia jaettiin 22 järjestölle, koulutusavustusta jaettiin kolmelle järjestölle, leiriavustusta jaettiin 11 järjestölle ja tapahtuma-avustusta yhdeksälle järjestölle.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut				
	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Kehittämispalvelut				
Toimintatulot	15 233	8 000	8 000	30 551
Toimintamenot	-548 481	-1 065 500	-1 070 500	-938 878
Toimintakate	-533 248	-1 057 500	-1 062 500	-908 327
Kehittämishankkeet				
Toimintatulot	3 727 754	4 203 100	4 203 100	4 724 212
Toimintamenot	-3 728 600	-4 203 100	-4 203 100	-4 722 171
Toimintakate	-845	0	0	2 041
Nuorisopalvelut				
Toimintatulot	206 911	192 500	200 000	216 244
Toimintamenot	-1 817 013	-1 874 000	-1 891 000	-1 835 403
Toimintakate	-1 610 102	-1 681 500	-1 691 000	-1 619 159
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Lasten määrä	468	467	467	452
€/lapsi	-1 079	-1 748	-1 369	-950
Toimintatulot	77 793	60 400	245 400	105 589
Toimintamenot	-582 641	-876 900	-884 900	-534 991
Toimintakate	-504 848	-816 500	-639 500	-429 402
Kasvun ja oppimisen tuki				
Toimintatulot	516 057	363 000	363 000	730 833
Toimintamenot	-12 232 985	-12 945 500	-13 848 500	-13 513 741
Toimintakate	-11 716 929	-12 582 500	-13 485 500	-12 782 908
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	362	397	397	310
Toimintatulot	4 543 747	4 827 000	5 019 500	5 807 430
Toimintamenot	-18 909 719	-20 965 000	-21 898 000	-21 545 184
Toimintakate	-14 365 972	-16 138 000	-16 878 500	-15 737 755
Hyvinvoinnin edistämisen palvelut sisältää 15 htv:tä hanketyötä, jotka vakituisesti ovat koulutuspalveluissa				
htv toteumat tulosalueiden välillä eivät tule järjestelmästä täysin oikein				

Hyvinvoinnin edistämisen palvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 827 000	192 500	5 019 500	5 807 430	787 930
Toimintakulut	-20 965 000	-933 000	-21 898 000	-21 545 184	352 816
Toimintakate	-16 138 000	-740 500	-16 878 500	-15 737 755	1 140 746

410 Koulutuspalvelut

Tilivelvollinen: ajalla 1.1.–31.07.2023 koulutusjohtaja Olli Kauppinen
 ajalla 1.8.–31.8.2023 koulutus- ja nuorisajohtaja Jani Kaasinen
 ajalla 1.9.–31.12.2023 koulutus- ja nuorisajohtaja Aatu Mustonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalueeseen kuuluvat Joensuun kaupungin koulujen esiopetus, perusopetus (pois lukien erityisopetus) ja lukiokoulutus. Tehtävänä on oppilaiden kasvatus ja opetus yhteistyössä kodin kanssa sekä jatko-opintovalmiuksien takaaminen.

Palvelualueelle tehtiin organisaatiouudistus 1.8.2023 alkaen, jolloin hyvinvoinnin edistämispalvelut ja koulutuspalvelut yhdistettiin koulutus- ja nuorisopalveluiksi. Koulutuspalveluiden talouden ja toiminnan raportointi tehdään vuoden 2023 loppuun saakka omana palvelualueenaan.

Katsaus toimintavuoteen 2023

Vuonna 2023 koulutuspalvelujen talouden kehittämisen keskiössä on ollut talouden vakauttaminen ja talouden seurantaa tukevan budjetoinnin kehittäminen, joissa edistyttiin huomattavasti. Kehittämistä jatketaan 2024.

Vuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet saavutettiin kokonaisuudessaan.

Vuonna 2023 kaupungin peruskouluissa oli yhteensä 5367 oppilasta, joista 159 valmistavan opetuksen oppilasta. Koulujen yhteydessä olevassa esiopetuksessa oli 51 oppilasta. Kaupungin lukioissa oli 1387 opiskelijaa sisältäen aikuislukion 128 lukiotutkinnon opiskelijaa. Aikuisten perusopetuksessa (AIPE) opiskelijoita oli 54 ja tutkintoon valmentavan koulutuksessa (TUVA) 56 opiskelijaa.

Peruskouluissa oppilaita oli 24 ja lukioissa 5 opiskelijaa vähemmän kuin vuonna 2022. Tutkintoon valmentavassa koulutuksessa opiskelijoita oli 18 enemmän kuin vuonna 2022. Opiskelijamäärissä on käytetty tilastopäivän 20.9.2023 lukuja.

Lukioiden yhteishaun aloituspaikat kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti säilyttää samalla tasolla kuin aiempina vuosina. Aloituspaikkoja oli yhteensä 404. Kevään 2023 yhteishaussa seuraavat keskiarvot oikeuttivat sisäänpääsyyn: Lyseon lukio 7,75, Yhteiskoulun lukio 8,17 ja Pyhäselän lukio 6,67. Lyseon lukioon ja Yhteiskoulun lukioon hakijoita oli enemmän kuin aloituspaikkoja, myös lukioiden erikoislinjoille. Pyhäselän lukion aloituspaikat eivät tulleet täyteen.

Koulutuspalvelujen opetushenkilöstön määrä oli syksyllä 2023 yhteensä 644. Opetushenkilöstö koostuu lehtoreista, luokanopettajista sekä pää- ja sivutoimisista tuntiopettajista. Opettajien määrä vaihtelee vuosittain etenkin määräaikaisten opettajien osalta (sijaiset, muut määräaikaiset). Toistaiseksi ja määräaikaaisesti palkattavat opettajat lukuvuodelle 2023–2024 rekrytoitiin maaliskuussa. Keväällä 2023 yleis- ja erityisopetuksen toistaiseksi täytettäviä virkatehtäviä oli avoimessa haussa 56, joihin haastateltiin 191 hakijaa. Hakemuksia tehtäviin tuli yhteensä noin 780.

Koronavuosien jälkeen kouluissa päästiin viettämään poikkeusoloihin verrattuna tavanomainen vuosi. Maahanmuuttaja taustaisten oppilaiden kasvu on jatkunut Ukrainan sodan seurauksena, ja

sitä on edelleen lisännyt Riverian aloittamat koulutukset vieraskielisille. Riverian koulutuksiin on tullut paljon opiskelijoita Kaukoidästä ja heidän lapsensa ovat Joensuun kouluissa.

Oppilaiden ja henkilöstön sairauspoissaolot olivat etenkin loppuvuodesta 2023 korkealla tasolla. Si-jaisia saatiin kouluihin kuitenkin hyvin ja opetus pystyttiin järjestämään opettajien sairauspoissa-oloista huolimatta mallikkaasti.

Valmistavan opetuksen (VALO) oppilasmäärä pysyi edelleen suurena, enimmillään oppilaita oli samaan aikaan valmistavissa yli 200. Valmistavassa opetuksen ryhmien (10–12) lisäksi syksyllä vasta valmistavista luokkiin siirtyneiden yläkouluoppilaiden tueksi perustettiin kielellisen tuen KIETU-ryhmiä kolmeen yläkouluun. Oman äidinkielen opetuksessa aloitettiin uutena kielenä dari ja ukrainan opetukseen perustettiin tarvittavia lisäryhmiä.

Perhekoulutoimintaan kävi tutustumassa muutamien eri kuntien opetuksenjärjestäjiä. Perhekoulutoiminnassa kävi vuoden aikana säännöllisesti useita kymmeniä valmistavan opetuksen perheitä ja satunnaisesti kaikki valmistavan opetuksen perheet ja muita perheitä, joille tuki kotoutumisessa on ensiarvoisen tärkeää. Äideille ja lapsille järjestettiin myös säännöllisesti omaa toimintaa, jonka tarkoituksena on tukea erityisesti kotiäitien ja koulun yhteistyötä kasvatuksessa ja opetuksessa. Kesätöiminnassa tuettiin valmistavan opetuksen oppilaiden kotoutumista ja kielitaidon kehitystä erilaisilla päivätoiminnoilla ja kielikursseilla. Aikuisille järjestettiin nonstop-kursseja yhteistyössä International House of Joensuun (IHJ) kanssa.

KIEKU-tiimissä tuotettiin koko vuoden ajan edelleen opetukseen suunnattua materiaalia, josta suurin osa on digitaalista. Sanasto-opetuksen videoita ja muita materiaaleja käytetään valmistavassa opetuksessa läpi Suomen ja jopa kansainvälisesti. Osa materiaaleista tuotettiin osana valtakunnallista OKM:n, OPH:n ja Karvin KIEPPI-hanketta ja Joensuun KIEKU-opetus sai omaan Mind the Gap -hankkeeseensa avustuksen Opetushallitukselta.

Lähes koko kaupungin kaikille perusasteen opettajille järjestettiin kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen koulutukset syksyn aikana, viimeinen koulutus toteutetaan kevään 2024 aikana. Koulutuksissa oli kielitietoisuuden asiantuntijoita luennoimassa sekä oman KIEKU-tiimin järjestämä toiminnallinen osuus.

Kuudennen vuosiluokan arviointiin laaditut kriteerit otettiin käyttöön kouluissa 1.8.2023, ja niitä käytetään ensimmäistä kertaa kuudesluokkalaisten lukuvuosi-arvioinnissa keväällä 2024. Kouluilla on jalkautettu ja otettu käyttöön myös koululäsnäolon vahvistamiseen, suunnitelmalliseen poissaolojen seurantaan sekä puuttumiseen liittyvää toimintamallia. Koulukohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ovat päivitetty vuoden 2023 aikana. Lakimuutoksen mukaisesti opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma korvasi aiemmat oppilaitoskohtaiset opiskeluhuoltosuunnitelmat 1.8.2023. Perusopetuksen tuntijakoon lisätään valtioneuvoston asetuksella ruotsin opetukseen (B1-kieli) yksi lisätunti 1.8.2024 alkaen 7. vuosiluokalle. Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 24.10.2023 ja 19.12.2023, miten asetuksen edellyttämät muutokset toteutetaan Joensuussa.

Oppivelvollisuuden laajennuksen vaikutukset alkavat näkymään voimakkaasti vuonna 2023. Suurin vaikutus oppivelvollisuuden laajennuksella on ollut tutkintoon valmentavassa koulutuksessa, jonka opiskelijamäärä on kasvanut koko ajan ja uusia ryhmiä on jouduttu perustamaan. Syksyllä 2023 lukiodien kolme alinta vuosikurssia olivat oppivelvollisuuden laajennuksen ja päivitetyn

opetussuunnitelman piirissä. Ainoastaan neljännen vuoden opiskelijat suorittivat lukiotutkintoaan vanhan opetussuunnitelman mukaisesti.

Joensuun kaupungin digiohjelmaan liittyen Mediakeskus päivitti koulutuspalvelujen digiopetuksen linjauksen vuosille 2023–2026. Linjauksen mukaisesti lukuvuosina 2023–2024 ja 2024–2025 koulut luovat omat innovaationsa teknologia-avusteisen pedagogiikan käytöstä ja jakavat innovaationsa toistensa tarkasteltaviksi sekä soveltavat mahdollisuuksien mukaan toistensa innovaatioita omiin toimintakulttuureihinsa. Kaikissa Joensuun kouluissa käytetään perinteisen oppimateriaalin rinnalla myös sähköisiä oppimateriaaleja ja jokainen opettaja työskentelee useiden teknologia-avusteisten työmenetelmien avulla. Mediakeskus on ylläpitänyt laitekantaa sekä mahdollistanut opettajien täydennyskouluttautumisen teknologian alati muuttuviin vaatimuksiin.

Koulutuspalveluissa hankerahoitusta on vuonna 2023 saatu yhteensä 2 320 000 eurolla. Hankerahoituksella on tarjottu lisätukea oppilaille koronan vaikutusten minimoimiseksi Korona III-hankkeessa. Sitouttava kouluysteistyö-hankkeessa on kehitetty menetelmiä sekä koulutettu henkilöstöä koulupoissaolojen vähentämiseksi sekä koottu nepsy-apuvälineitä koulujen käyttöön. Yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistamisen ja kehittämisen hankkeessa palkattiin hyvinvointiohjaajia kouluille tarjoamaan oikea-aikaista tukea ja matalan kynnyksen kohtaamista lapsille ja nuorille.

Tasa-arvoa ja laatua kehittävässä hankkeessa on tuettu varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa olevia tukea tarvitsevia lapsia ja kehitetty uudenlaisia toimintatapoja heidän tukemisekseen. Lisäksi on kehitetty Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen omaa laadunhallintaa ja arviointia Karvin laatuindikaattoreita hyödyntäen.

Joensuun lukioden hankkeissa on tavoitteena aikuisten lukiokoulutuksen saavutettavuuden ja laadun parantaminen, koronan vaikutusten tasaaminen Joensuun lukioissa, laadun lisääminen Itä-Suomen laatuhankeen puitteissa sekä Tuva- koulutuksessa tehostetun S2-kielen opettaminen Ukrainalaisille pakolaisille.

Lisäksi toimialalla on toteutettu useita pienempiä hankkeita kuten kansainvälisiä erasmus-hankkeita.

Karsikon uusi koulu valmistui ja luovutettiin käyttäjälle 28.7.2022. Koulutoiminta käynnistyi kalustamisen ja varustamisen jälkeen viikolla 43.

Karsikon koulun siirryttyä uusiin tiloihin, käynnistyi Sirkkalan koulukiinteistössä Karsikon koululta vapautuneissa tiloissa välittömästi II-vaiheen muutostyöt Pielisjoen koulun yläkoulukäyttöön. Muutostöiden aikana Sirkkalan B-osaan tehtiin taloteknisiä muutostöitä, tilajakoja muutetaan yläkoulu opetusta palvelevaksi ja rakennukseen lisättiin yksi uusi sisäänkäynti ja toista sisäänkäyntiä laajennettiin. Pielisjoen koulun II-vaiheen muutostyöt valmistuivat 30.6.2023 ja koulutyö käynnistyi laajentuneessa koulussa syyslukukauden 2023 alusta alkaen. Tässä yhteydessä Pyhäselän koulun Reijolan ja Niitylahden alueella asuvat oppilaat siirtyivät Pielisjoen koulun oppilaiksi lukukauden 2023–2024 alkaessa.

Pielisjoen koulun viereistä niin sanottua Riikosen hallia remontoitiin Sirkkalan liikuntakeskukseksi vuosien 2022 ja 2023 aikana. Liikukumiskeskuksessa on Pielisjoen koulun liikunnan ja musiikin opetuksen tilat. Liikuntakeskuksessa on lisäksi telinevoimistelusalii, nuoripalveluiden tiloja ja yhteiskäyttöinen black box näyttämötaiteen ja tanssin harrastamista varten. Sirkkalan liikuntakeskus valmistui 31.8.2023. Pielisjoen koulu otti tilat syyskuussa käyttöön kalustamisen ja varustamisen jälkeen.

Karhunmäen koululle tuli kesällä 2022 lisää moduulikoulutiloja. Tilojen toimittaja toi tontille kerralla sekä I-vaiheen että II-vaiheen moduulit. I-vaiheen kolmen opetustilan, erityisopetuksen ja ryhmätyötilan kokonaisuus otettiin käyttöön syyslukukauden alusta 2022. II-vaiheen yksi opetustila ja pienryhmätila otettiin käyttöön 1.8.2023.

Enon koulun suunnittelu saatiin valmiiksi vuoden 2022 aikana. Enoon rakennetaan uusi koulu ja vanha lukiorakennus saneerataan käsityöluokiksi. Rakennustyöt alkoivat kesäkuussa 2023 aikana ja uusi koulu otetaan käyttöön syyslukukauden alusta 2024.

Hammaslahden koulun hankesuunnitelma vahvistettiin syksyllä 2022 ja joulukuussa aloitettiin koulun varsinainen suunnittelu. Koulun rakentaminen alkoi marraskuussa 2023 ja uusi koulu ja liikuntahalli valmistuvat syyslukukauden 2025 alkuun mennessä.

Koulutuspalvelut järjestivät yhteistyökumppaneiden kanssa monipuolisia tapahtumia ja koulutuksia vuoden 2023 aikana. Perinteinen Suomen suven avaus järjestettiin Laululavalla. Koulut järjestivät painopisteisiin liittyviä teema ja tapahtumapäiviä pitkin vuotta.

KIEKU-tiimi oli mukana uusille joensuulaisille suunnattujen tilaisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa. Omana, erityisesti maahanmuuttajille suunnattuna tilaisuutena järjestettiin Monikulttuurinen Suomi -juhla Sirkkalan uusissa tiloissa joulukuussa. Tilaisuuden avauspuheen yli 300 juhlavieraalle piti kaupunginjohtaja Jere Penttilä. Tilaisuudessa esiintyivät monikulttuuriset tanssi- ja teatteriryhmät sekä KIEKU-opetuksen omat toimijat.

Globaalin kestävän tulevaisuuden -tiimissä suunniteltiin ja toteutettiin erilaisia tapahtumia koko vuoden aikana kaikille kouluasteille, henkilöstölle sekä kuntalaisille. Suurin tapahtuma, ”Ystävyysden valot”, Kuhasalossa keräsi paikalle yli 2000 joensuulaista. Osa tapahtumista toteutettiin yhteistyössä kulttuuripalvelujen kanssa.

Ukrainalaiset aktiivit järjestivät Ruusupuistossa kirsikkapuiden istutuksen kiitollisuuden osoituksena Joensuun kaupungille ja joensuulaisille yhteistyössä KIEKU-tiimin kanssa. Ukrainan suurlähettilään vierailu Joensuuhun oli Joensuun Kauppakamarin järjestämä. Joensuun kaupungin isännöimässä iltatilaisuudessa esiteltiin koulutuspalvelujen opetusjärjestelyjä ja muita toimintoja suurlähetystön vieraille.

410 Koulutuspalvelut				
	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	788 525	600 000	800 000	862 826
Toimintamenot	-7 882 565	-8 871 500	-9 780 500	-10 068 968
Toimintakate	-7 094 040	-8 271 500	-8 980 500	-9 206 142
Perusopetus (sis. Esiopetuksen peruskouluissa)				
Esiopetus, omat koulut*	79	65	65	66
Oppilaat, omat koulut*	5 391	5 429	5 429	5 527
Oppilaat, muut joensuulaiset koulut	1 299	1 300	1 300	1 300
€/oppilas, sis. Esiopetuksen	-7 675	-8 159	-8 393	-8 258
Toimintatulot	883 695	765 000	765 000	1 009 103
Toimintamenot	-52 836 786	-56 199 500	-57 240 500	-57 386 416
Toimintakate	-51 953 091	-55 434 500	-56 475 500	-56 377 313
Lukio				
Opiskelijat	1 392	1 470	1 470	1433
€/opiskelija	-7 042	-7 210	-7 154	-7 215
Toimintatulot	144 451	100 000	100 000	139 013
Toimintamenot	-9 947 393	-10 698 000	-10 617 000	-10 478 314
Toimintakate	-9 802 942	-10 598 000	-10 517 000	-10 339 301
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	485	492	492	519
Toimintatulot	1 816 671	1 465 000	1 665 000	2 010 943
Toimintamenot	-70 666 743	-75 769 000	-77 638 000	-77 933 698
Toimintakate	-68 850 072	-74 304 000	-75 973 000	-75 922 756
* Perusopetus sisältää valmistavan opetuksen 202 oppilasta.				
** Lukio sisältää aikuisten lukiokoulutuksen varsinaiset (143), aikuisten perusopetuksen (50) ja				
nivelevaiheen TUVA (53) opiskelijat.				

Koulutuspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 465 000	200 000	1 665 000	2 010 943	345 943
Toimintakulut	-75 769 000	-1 869 000	-77 638 000	-77 933 698	-295 698
Toimintakate	-74 304 000	-1 669 000	-75 973 000	-75 922 756	50 245

440 Varhaiskasvatuspalvelut

Tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja Irja Seppänen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Laadukas varhaiskasvatus, joka perustuu työntekijän ja lapsen vuorovaikutukseen (varhaiskasvatuksen pedagogiikka), kehittää erityisesti lapsen kielellisiä ja kognitiivisia taitoja sekä parantaa hänen kouluvalmiuksiaan. Jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus osallistua varhaiskasvatukseen ja varhaiskasvatukseen osallistumisesta päättävät lapsen huoltajat. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista.

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja avoimen varhaiskasvatuksen ryhmissä (Joensuun kaupungin päiväkodeissa 31.5.2024 saakka). Varhaiskasvatusta Joensuussa antavat kunnallisten yksiköiden ohella myös yksityiset palveluntuottajat. Lisäksi perhe voi hakea Kelalta kotihoidontukea silloin, kun alle 3-vuotiaasta lasta hoidetaan kotona.

Katsaus toimintavuoteen 2023

Vuonna 2023 kaupungin varhaiskasvatus keskittyi erityisesti talouteen. Varhaiskasvatukseen perustettiin tammikuussa ”Talousnyrkki”, joka pohti yhdessä varhaiskasvatuksen esihenkilöiden kanssa omien palveluiden suurimpia taloudellisia haasteita eli henkilöstökuluja, sairauspoissaoloja, tukea tarvitsevien lasten suurta määrää sekä määrän kasvua sekä siihen liittyvää rakenteellisen tuen järjestämistä ja loma-aikojen päivystyksiä. Tämän jälkeen näihin taloudellisiin haasteisiin etsittiin ratkaisuja talouden lähi-iltakoulussa helmikuussa. Yksi ratkaisu oli päivystysaikojen tarkempi suunnittelu ja toiminnan tehostaminen, joka tuottikin tulosta kesällä ja syksyllä. Huhti-toukokuussa päällimmäiseksi talouskysymykseksi nousi: Miten pysymme talousarviossa 2023 ja mitä se meiltä vaatii? Vastauksen saamiseen helpotusta toi omalta osaltaan se, että kevään aikana varhaiskasvatuksen sairauspoissaolot vähentyivät huomattavasti. Varhaiskasvatuksen hallinto ja esihenkilöt laativat yhdessä huhtikuussa toimenpiteet, joiden avulla talousarviossa pysyminen mahdollistuisi. Silloinkin todettiin, että lakisääteisestä henkilöstömitoituksesta ja varhaiskasvatustalain 3a:n rakenteellisesta tuesta pidetään kiinni kaikissa tilanteissa. Haasteita talousarviossa 2023 pysymiseen toivat korona, vatsatauti ja kausiflunssa, jotka lisäsivät loka-marraskuussa työntekijöiden sairauspoissaoloja. Edellä mainitusta sekä toimiviin työterveyspalveluihin siirtymisen takia varhaiskasvatuksen työterveyskustannukset nousivat marraskuussa voimakkaasti aikaisempiin kuukausiin ja marraskuuhun 2022 verrattuna. Marraskuussa aloitettiin talouden 2024–2025 tasapainottamiseen liittyvä aktiivinen työskentely ja niiden toimenpiteiden pohtiminen, joilla menoja olisi tulevinä vuosina mahdollista vähentää.

Vuoden 2023 alussa varhaiskasvatuksen hallinto järjesti useita omia koulutuksia varhaiskasvatuksen työntekijöille: lasten kehotunnekasvatukseen ja turvataitoihin liittyviä koulutuksia, ulospäin oireilevan lapsen kohtaamiseen ja tukeen liittyvän koulutuksen, tunnejohtamisen sekä talousjohtamisen

koulutukset esihenkilöille ja viimeisen eli kolmannen osion POMPedaSens-koulutuksista (pieni oppiva mieli eli POM ja pedagoginen sensitiivisyys eli PedaSens on ajattelutapa, jota Joensuun kaupungin varhaiskasvatus on sitoutunut edistämään). Vuoden aikana Joensuun kaupungin varhaiskasvatus tiivistä edelleen yhteistyötään Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksen kanssa. Yhteisiä tapaamisia oli useita. Ensimmäinen Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen ja Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksen yhteinen pedagoginen kahvila järjestettiin toukokuussa, jolloin kasvatustieteen professori Päivi Pihlaja piti ensin alustuksen inklusiosta sekä tuen asioista ja tämän jälkeen oli yhteinen keskustelu aiheesta. Toukokuussa myös varhaiskasvatusjohtaja kutsuttiin vierailulle Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksen kehittämispäivään. Toinen pedagoginen kahvila järjestettiin syyskuussa aiheesta POMPedaSens-toimintatavan juurruttaminen. Luennoitsijana ja tilaisuuden alustajana toimi varhaiskasvatuksen professori Nina Sajaniemi. Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen yhteistyökumppani eli Kuopion kaupungin varhaiskasvatus vieraili Joensuussa toukokuussa. Yhteisessä tapaamisessa jaettiin ajankohtaista tietoa ja vertailtiin toimintatapoja sekä suunniteltiin myös tulevaa yhteistyötä.

Tammikuussa Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa oleville lapsille järjestettiin laaja laatuksely ensimmäistä kertaa. Kyselyyn osallistui 220 lasta ja kyselyn kautta lapset saivat sanoa mielipiteensä päiväkodista tai perhepäivähoidosta. Kyselyssä huoltajat toimivat lapsensa haastattelijoina. Lasten laatuksely antoi tietoa siitä, mikä Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa on lasten mielestä hyvin ja sitä on ylläpidettävä sekä siitä, mihin on kiinnitettävä erityistä huomiota ja parannettava. Tulosten mukaan lapset pitivät erityisesti ulkoilusta, leikkimisestä ja jumpparadoista, mutta odottaminen ja kiire tuntuivat lapsista ikävältä. Lasten antamista vastauksista tehdystä yhteenvedosta nostettiin yksi asia varhaiskasvatuksen kehittämistavoitteeksi seuraavalle toimintavuodelle 2023–2024 ja se oli ruokakasvatus ja siinä erityisesti lasten osallisuuden vahvistaminen. Huhti-toukokuussa tehdyssä huoltajien Asiakastutkimuksessa Joensuun kaupungin varhaiskasvatus sai jälleen hyvät tulokset. Esimerkiksi kysymyksen, Olen tyytyväinen varhaiskasvatuspaikan varhaiskasvatuksen laatuun, keskiarvoksi kaupungin päiväkodeissa tuli 4,4 (vaihteluväli 1–5, vuonna 2022 ka 4,5) ja väitteen, Koen, että varhaiskasvatus edistää lapseni kasvua ja kehitystä, vastausten keskiarvo Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa oli 4,6 (vaihteluväli 1–5, vuonna 2022 ka 4,6). Tutkimuksessa kaupungin varhaiskasvatus sai kiitosta henkilökunnan ammattitaidosta (ka 4,5) ja pysyvyydestä. Kehitettävissä asioita oli muun muassa päivälepoaika, välipalat sekä päiväkotien tilat ja pihat. Kiitokseksi laadukkaasta varhaiskasvatustyöstä kaikille kaupungin varhaiskasvatuksen työntekijöille tarjottiin taas Laatucafeit viikoilla 35–37.

Tammikuussa Joensuun kaupungin päiväkodit aloittivat yhteistyön Karvin eli Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen kanssa Valssi-pilotissa. Valssi on varhaiskasvatuksen valtakunnallinen laadunarviointijärjestelmä, joka otettiin käyttöön kaikissa Suomen kunnissa 1.8.2023 alkaen. Joensuun kaupungin varhaiskasvatus valittiin mukaan Valssin pilottiin, jossa testattiin muutamien kuntien kanssa kyseisen laadunarviointijärjestelmän toimivuutta. Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen arviointikohteena kevään 2023 toimintakauden aikana oli leikki. Pilottia luotsasi eteenpäin varhaiskasvatuksen laatuohjaaja (hankerahoitus opetus- ja kulttuuriministeriöltä).

Vuoden 2023 aikana alle 3-vuotiaiden lasten määrä lisääntyi kaupungin päiväkodeissa noin 60 lapsella verrattuna vuoteen 2022. Eniten lisääntyi alle 1-vuotiaiden määrä, joka kasvoi noin 30 lapsella verrattuna vuoteen 2022. Alkusyksy oli haastavaa alle 3-vuotiaiden ryhmissä, sillä varhaiskasvatukseen tulleiden vauvojen piti tottua toiminnan rakenteeseen ja päivästruktuuriin sekä uuteen ryhmään ja uusiin aikuisiin. Eri yksiköihin alle 3-vuotiaiden ryhmiin palkattiin syyskuussa lisäresurssina kahdeksan varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Myös joihinkin isompien eli yli 3-vuotiaiden ryhmiin

palkattiin lisäkasvatusvastuullisia tai varhaiskasvatuksen avustajia lasten ei toivottavan käyttäytymisen lisääntymisen vuoksi.

Enossa avattiin elokuussa kolmas ryhmäperhepäiväkoti Harjutielle tilapäiseen paikkatarpeeseen, sillä Enon Metsätähden päiväkodista tai kahdesta muusta ryhmäperhepäiväkodista ei ollut osoittaa uusille tulijoille varhaiskasvatuspaikkoja. Loppuvuodesta 2023 jouduttiin perustamaan lisäryhmä Pakkadun päiväkotiin, koska kaupungin varhaiskasvatuksesta vähentyi paikkoja kesällä noin 60 Mutalan päiväkodin, Pikkaraisten-ryhmän ja yksityisen Hulivilin suljettua ovensa. Myös Riihisärkängän ryhmäperhepäiväkoti eli Riihis, joka perustettiin erityisesti ukrainalaisia lapsia varten, lopetti toimintansa kesäkuussa. Niittylahdenrannan päiväkotia aloitti toimintansa Joensuun kaupungin päiväkotina elokuussa. Päiväkodin aloitus ei kuitenkaan tuonut lisäystä varhaiskasvatuspaikkojen kokonaismäärään, koska se oli toiminut jo aikaisemmin yksityisenä päiväkotina Pilke Päiväkodeilla. Avoin varhaiskasvatus päättyi Hukanpesän ja Hammaslahden päiväkodeista kesällä ja Hukanpesän avoimen tiloissa aloitti elokuussa pieni sisarusryhmä.

Joulukuussa 2023 varhaiskasvatuksessa oli lapsia yhteensä 3 088. Näistä lapsista yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 721 lasta eli 26 % kaikista päiväkotipaikoista. Kaikista varhaiskasvatuspaikoista yksityisiä paikkoja oli 23 %. Esioppilaita varhaiskasvatuksessa oli joulukuussa 2023 yhteensä 590, joista 472 oli kaupungin päiväkodeissa ja 118 yksityisissä päiväkodeissa. Perhepäivähoidossa lapsia oli joulukuussa 215 ja avoimessa varhaiskasvatuksessa 28. Varhaiskasvatuksen erityisopettajia kaupungin päiväkodeissa työskenteli joulukuussa yhteensä 20 ja varhaiskasvatuksen avustajia noin 60 (vuoden 2022 luku oli noin 90). Perheohjaajia varhaiskasvatuksessa työskenteli kaksi, joista yksi oli palkattu hankerahoilla, lumikkeja ja lumiukkoja oli kuusi, jotka kaikki olivat palkattu hankerahoilla. Yhteensä varhaiskasvatuksessa työskenteli joulukuussa 2023 noin 750 työntekijää. Varhaiskasvatuksen sairauspoissaolot vähenivät merkittävästi vuonna 2023. Sairauspoissaolot vuonna 2022 olivat 24 päivää / htv ja vuonna 2023 vastaava luku oli 15 päivää / htv eli vähennystä oli peräti 38 %.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

440 Varhaiskasvatuspalvelut				
	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	147 133	54 700	150 000	291 847
Toimintamenot	-2 593 872	-2 297 300	-2 392 600	-2 324 662
Toimintakate	-2 446 739	-2 242 600	-2 242 600	-2 032 815
Avoin varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	51	49	32	36
€/lapsi	-3 749	-2 902	-4 444	-5 123
Toimintatulot	13 599	15 000	15 000	9 017
Toimintamenot	-204 783	-157 200	-157 200	-193 444
Toimintakate	-191 183	-142 199	-142 200	-184 428
Perhepäivähoito				
Lapsia hoidossa	267	282	260	241
€/lapsi	-9 632	-10 188	-10 553	-10 816
Toimintatulot	310 163	283 000	183 000	123 253
Toimintamenot	-2 881 981	-3 155 900	-2 926 900	-2 729 935
Toimintakate	-2 571 818	-2 872 900	-2 743 900	-2 606 682
Päiväkodit				
Lapsia hoidossa	2 083	2 205	2 207	2 137
€/lapsi	-13 479	-13 619	-14 109	-14 376
Toimintatulot	1 819 585	1 289 300	1 289 300	1 389 037
Toimintamenot	-29 896 945	-31 318 600	-32 427 600	-32 110 424
Toimintakate	-28 077 359	-30 029 299	-31 138 300	-30 721 387
Kotihoidontuki				
Lapsia hoidossa	702	645	680	672
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-2 286 104	-1 991 000	-2 291 000	-2 260 665
Toimintakate	-2 286 104	-1 991 000	-2 291 000	-2 260 665
Yksityinen varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	788	777	762	743
€/lapsi	-8 845	-9 153	-9 858	-10 654
Toimintatulot	2 260	3 000	3 000	12 271
Toimintamenot	-6 972 249	-7 115 000	-7 515 000	-7 928 421
Toimintakate	-6 969 989	-7 112 000	-7 512 000	-7 916 150
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	590	600	600	627
Toimintatulot	2 292 741	1 645 000	1 640 300	1 825 424
Toimintamenot	-44 835 933	-46 035 000	-47 710 300	-47 547 552
Toimintakate	-42 543 193	-44 390 000	-46 070 000	-45 722 128

Varhaiskasvatuspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 645 000	-4 700	1 640 300	1 825 424	185 124
Toimintakulut	-46 035 000	-1 675 300	-47 710 300	-47 547 552	162 748
Toimintakate	-44 390 000	-1 680 000	-46 070 000	-45 722 128	347 872

Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä

Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	8 855 000	387 800	9 242 800	10 575 956	1 333 156
Toimintakulut	-144 499 000	-4 544 300	-149 043 300	-148 853 987	189 313
Toimintakate	-135 644 000	-4 156 500	-139 800 500	-138 278 031	1 522 469

INVESTOINNIT

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan alkuperäisessä investoinneissa vuodelle 2023 varauduttiin hyvinvoinnin edistämisen palveluissa Sirkkalan liikumiskeskuksen nuorisotilojen, Rantakylän nuorisotilojen sekä Whisperin ja etsivien uusien tilojen kalustamiseen ja varustamiseen, koulutuspalveluissa Pielisjoen koulun ja Sirkkalan liikumiskeskuksen kalustamiseen ja varustamiseen. Varhaiskasvatuspalveluissa varauduttiin Päiväkotien vanhojen kalusteiden uusimiseen sekä Niittylahdenrannan päiväkodin kalustamiseen.

Investoinneista tehtiin vuonna 2023 tekninen muutos vuonna 2022 kesken jääneestä Karsikon koulun (110 000 €) kalustamisesta ja varustamisesta.

Sirkkalan liikumiskeskuksen ja Rantakylän nuorisotilojen sekä Whisperin ja etsivien tilojen kalustaminen ja varustaminen toteutettiin investointiohjelman mukaisena, määrärahan puitteissa toteuman ollessa 99,1 %.

Karsikon koulun kalustamisen sekä varustamisen on saatu päätökseen ja investoinnin loppuun saatamiseksi käytettiin siirtävästä rahamäärästä 22,8 %. Pielisjoen koulun ja Riikosen hallin ensikertaisen kalustaminen ja varustaminen jäi kesken ja hankintoihin varattua rahaa jäi käyttämättä n. 148 000 €, toteuman ollessa 84,3 %.

Varhaiskasvatuspalveluissa vuodelta 2022 kesken jäänyt Karsikon esiopetustilojen kalustaminen saatiin toteutettua loppuun vuoden 2023 aikana. Niittylahdenrannan päiväkodin kalustamisen toteutui arvioitua pienempänä. Lisäksi päiväkotien vanhoja kalusteita uusittiin investointiohjelman mukaisesti. Investointien toteuma varhaiskasvatuksen osalta oli 97,4 %.

Huolellisella kilpailutuksella ja kalusteiden kierrättämisellä pystyttiin säästämään investointimäärärahoja.

INVESTOINNIT	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 264	-1 160	-1 270	-1 031	238,8
Toimintakate	-1 264	-1 160	-1 270	-1 031	238,8